

DOI: [10.32702/2307-2105-2020.6.70](https://doi.org/10.32702/2307-2105-2020.6.70)

УДК 656.078.1.001.891.3

I. Р. Тимечко,

к. е. н., с. н. с.,

ДУ «Інститут регіональних досліджень ім. М.І. Долишнього НАН України»

ORCID ID: 0000-0002-7022-9412

РОЛЬ ПРИКОРДОННИХ РЕГІОНІВ В КОНТЕКСТІ ПОЛІТИКИ ЗГУРТОВАНOSTІ ЄС

I. Tymechko

PhD in Economics,

State Institution «Institute of Regional Research named after M. I. Dolishniy of NAS of Ukraine»

THE ROLE OF BORDER REGIONS IN THE CONTEXT COHESION POLICY OF EU

В статті розкрито визначення прикордонних регіонів в ЄС. Означено роль прикордонних регіонів в контексті територіальної згуртованості ЄС. Проаналізовано типологію прикордонних регіонів в контексті формування та реалізацію політики згуртованості ЄС. Виділено основні елементи територіальної згуртованості ЄС концентрація (досягнення критичної маси при вирішенні негативних зовнішніх ефектів), зв'язок (посилення важливості ефективного зв'язку відстаючих ділянок із центрами зростання через інфраструктуру та доступ до послуг), співпраця (спільна робота через адміністративні межі для досягнення синергії). Виокремлено Дунайську транснаціональну програму як інструмент підтримки політики інтеграції спрямованої на проведення заходів з макрорегіонального, національного та регіонального розвитку. Розглянуто впровадження європейського об'єднання територіального співробітництва в країнах-членах ЄС, що межують з Україною. за участю прикордонних регіонів України.

The article reveals the definition of border regions in the EU. The role of border regions in the context of EU territorial cohesion is identified. The typology of border regions in the context of formation and implementation of EU cohesion policy is analyzed. As far as structural policies are concerned, eligibility for support is principally determined at the regional level, and there has been growing awareness of the need to frame development strategies around the particular assets of territories, their physical, human and social capital as well as their natural resources. Territorial cohesion is about ensuring the harmonious development of all these places and about making sure that their citizens are able to make the most of inherent features of these territories. The main elements of territorial cohesion of the EU are highlighted (concentration (achieving critical mass in addressing negative externalities), communication (increasing the importance of effective communication of lagging areas with growth centers through infrastructure and access to services), cooperation (joint work across administrative boundaries to achieve synergies). The problems of connectivity and concentration can only be effectively addressed with strong cooperation at various levels. The growing interdependence of regions generates demand for better connectivity at global, European and national level. Integration barriers at local and regional level can result in the underutilization of human, cultural, economic and ecological resources of the border regions and increase their peripheral position and social exclusion. Cross border and transnational functional

regions may require proper policy coordination between different countries. The Danube Transnational Program is singled out as a tool to support integration policy aimed at macro-regional, national and regional development activities. The introduction of the European Union for Territorial Cooperation in the EU member states bordering Ukraine is considered. with the participation of border regions of Ukraine.

Ключові слова: прикордонний регіон; територіальна згуртованість; ; територіальне співробітництво; транскордонне співробітництво; європейське об'єднання територіального співробітництва.

Keywords: border region; territorial cohesion;; territorial cooperation; cross-border cooperation; European Union of Territorial Cooperation.

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями

Згідно з проектом Державної стратегії регіонального розвитку на період до 2027 року розвиток та єдність орієнтовані на людину – гідне життя для кожного в згуртованій, децентралізованій, конкурентоспроможній і демократичній Україні [5]. Ефективне використання внутрішніх потенціалів територій та їх спеціалізації для досягнення сталого розвитку країни, що створить умови для зростання рівня добробуту та доходів громадян при досягненні згуртованості в соціальному, економічному та просторовому вимірі. Проте, не приділено належної уваги прикордонним регіонам в контексті Державної регіональної політики України.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми і на які спирається автор.

В процесі дослідження ролі прикордонних регіонів в контексті Державної регіональної політики України зосереджуємо увагу на формуванні та реалізації політики згуртованості ЄС. В ЄС територіальна згуртованість передбачає забезпечення сталого розвитку та доступ громадян до благ, є засобом перетворення ресурсів в актив, який сприяє сталому розвитку. Все більше в ЄС конкурентоспроможність та процвітання залежать від спроможності людей та підприємств, що розташовані на відповідних територіях найкраще використовувати всі територіальні активи. В умовах глобалізації конкурентоспроможність також залежить від побудови зв'язків із іншими територіями для забезпечення спільного використання активів узгоджено. Державна політика може допомогти територіальним громадам якнайкраще використовувати ресурси територій. Крім того, вони спільно реагують на спільні виклики, досягають критичної маси та усвідомлюють зростання повертаючи, поєднуючи свою діяльність, використовуйте взаємодоповнюваність та синергію, і подолати поділи, що випливають з адміністративних кордонів. Концепція територіального згуртованості ЄС буде мости між економічною ефективністю, соціальною згуртованістю та екологічним балансом, що сприяє сталому розвитку. Визнання важливості територіального виміру не є новим. Він лежить в основі Структурна політика ЄС та існує з моменту створення. Що стосується структурної політики, то право на підтримку принципово визначається на регіональному рівні, і зростає усвідомлення необхідності кадрового розвитку, стратегії навколо конкретних активів територій, їх фізичного, людського та соціального капіталу, а також їх природні ресурси.

Метою статті є обґрунтування ролі прикордонних регіонів в контексті політики згуртованості ЄС.

Виклад основного матеріалу.

Впродовж 2008 -2011 роки в ЄС прикордонні регіони визначались відповідно до Програми транскордонного співробітництва 2007-2013 роки. Виокремлено два типи прикордонних регіонів [10]:

- внутрішні прикордонні регіони – це регіони розташовані на кордоні між країнами-членами ЄС та/або європейської асоціації вільної торгівлі (ЄАВТ);
- зовнішні прикордонні регіони – це регіони, що беруть участь у програмах із залучення країн, що не входять в ЄС та ЄАВТ.

Згідно з типологією територій ЄС [3] прикордонні регіони, де більше половини населення живе в межах 25 км від кордону. Виділено дві категорії прикордонних регіонів: прикордонні регіони; невизначені прикордонні регіони. Існує два основних типи прикордонного регіону для аналізу: внутрішній прикордонний регіон, іншими словами, це регіон, який розташований на кордоні між країнами-членами ЄС та /або країн ЄАВТ; зовнішній прикордонний регіон, іншими словами, ці регіон розташований на кордонах між країнами-членами ЄС та країни, що не є членами (за межами ЄАВТ). В умовах нівелювання функціонування кордону визначено прикордонний регіон який знаходиться в межах 25 км від кордону.

Європейський Союз приділяє особливу увагу прикордонним регіонам при розробці та здійсненні дій, що ведуть до зміцнення економічної, соціальної та територіальної згуртованості ЄС. Починаючи з 1990 р основних досягнень реалізації програм ЄС є такі: підвищення довіри, вища взаємозв'язок, поліпшення навколишнього середовища, покращення здоров'я та економічного зростання. Від проектів для людей, до інвестицій в інфраструктуру та підтримки ініціатив інституційного співробітництва, тобто відбувається трансформації прикордонних регіонів.

У 2008 році асиметричні територіальні наслідки криза в ЄС посилили важливість територіальної згуртованості ЄС. У жовтні 2008 року Європейська Комісія прийняла Зелена книгу щодо територіальної

згуртованості, розпочавши широку громадську дискусію щодо територіальної згуртованості. Метою територіальної згуртованості є сприяння гармонійному та сталому розвитку всіх територій, спираючись на їх територіальні характеристики та ресурси.

Три основні елементи, запропоновані для досягнення цієї мети, отримали широку підтримку:

- концентрація (досягнення критичної маси при вирішенні негативних зовнішніх ефектів), подолання відмінностей у щільності. Хоча більшість економічної діяльності зосереджено в містах, сільська місцевість залишається важливою в ЄС, бо є місцем розташування природних ресурсів, вища якість повітря, часто є привабливим та безпечним місцем для життя та відвідування.

- зв'язок (посилення важливості ефективного зв'язку відстаючих ділянок із центрами зростання через інфраструктуру та доступ до послуг), подолання відстані. Належний доступ громадян до послуг охорони здоров'я, освіти тощо.

- співпраця (спільна робота через адміністративні межі для досягнення синергії), подолання поділу.

Ефективне вирішення проблем зв'язку та концентрації можливе за тісної співпраці. Навіть проблеми, які сприймають як суто місцеві, наприклад, забруднення річок, часто мають транскордонні ефекти

Європейський Союз має 40 внутрішніх прикордонних регіонів, які представляють 40% території та близько 30% населення ЄС - 150 мільйонів людей; виробляють 30% ВВП ЄС; приймають майже 2 мільйони транскордонних пасажирів, 1,3 мільйона з яких транскордонні працівники, що становлять 0,6% усіх осіб, зайнятих в ЄС (наприклад, 450 000 у Франції, 270 000 у Німеччині, 140 000 у Польщі та 135 000 у Словаччині) [2].

Сприяння зростанню та згуртованості в прикордонних регіонах ЄС передбачає зменшення складності, тривалості та витрати транскордонної взаємодії та сприяє об'єднанню послуг уздовж внутрішніх кордонів, щоб громадяни прикордонних країн могли повною мірою скористатися можливостями, пропонованими по обидва боки кордону. Протягом останніх десятиліть процес євроінтеграції допоміг внутрішнім прикордонним регіонам ЄС трансформуватися з переважно периферійних районів у зони зростання та можливостей. Згуртованість прикордонних регіонів ЄС зумовила підвищення продуктивності ЄС та зменшення витрат через скасування митних формальностей, гармонізацію або взаємне визнання технічних правил та зниження цін внаслідок конкуренції; внутрішня торгівля в ЄС зросла на 15% за останні десять років; було створено додаткове зростання і створено близько 2,5 млн. нових робочих місць [2]. Ці зміни мали як позитивний ефект (свобода пересування збільшила місцеву транскордонну взаємодію), так і негативний в прикордонних регіонах. Загалом, було більше можливостей для розвитку спільних інституцій та діяльності на місцевому рівні.

Сьогодні йдеться про покращання умов життя шляхом здійснення спільних екологічних дій та спільних заходів щодо пом'якшення наслідків зміни клімату, більший захист прикордонного населення. А також спільні наукові ініціативи та засоби подальшого використання економічного та інноваційного потенціалу прикордонних регіонів. Саме розумні стратегії спеціалізації дозволяють збільшити регіональні та місцеві інновації, у тому числі через кордони з врахуванням усунення бар'єрів для інвестицій, тобто створення сприятливіших умов для транскордонних інвестиційних проектів.

В територіальній програмі ЄС 2020 зазначено, що прикордонні регіони - це місця, де процес європейської інтеграції слід відчувати найбільш позитивно - навчання, робота, турбота та ведення бізнесу за кордоном - це щоденні заходи, які мають бути можливими незалежно від існування адміністративного національного кордону. Однак дані, демонструють, що прикордонні регіони, як правило, є менш економічно ефективними, ніж інші регіони в державі-члені. Доступ до послуг, таких як охорона здоров'я та освіта, як правило, у прикордонних регіонах нижчий. Необхідні заходи, що виходять за рамки європейського фінансування, оскільки ці постійні труднощі неможливо вирішити лише через фінансування та інвестиції. Територіальна співпраця та зокрема, транскордонне співробітництво отримали широке визнання як справжню додану вартість для європейців. Важливо полегшувати співпрацю між прикордонними регіонами, сприяти зменшенню перешкод та допомагати громадянам та бізнесу використовувати весь потенціал прикордонних регіонів.

Спостерігається нерівний доступ українських учасників до фінансових ресурсів у рамках реалізації спільних із державами – членами ЄС програм транскордонного співробітництва і Стратегії Європейського Союзу для Дунайського регіону. Дунайська транснаціональна програма розроблена передусім відповідно до цілей та пріоритетів, визначених багатовекторними стратегіями на європейському та макрорегіональному рівнях:

- Стратегія «Європа 2020» як інструмент координації політики на національному та європейському рівнях, що використовується для ініціювання та підтримки розвитку на рівні ЄС, базується на трьох основних засадах концепції росту – «розумний», «сталий» та «всеосяжний». У стратегії «Європа-2020» закладено п'ять критеріїв [2]: рівень зайнятості населення у віці 20–64 роки повинен становити 75%; інвестиції у наукові дослідження та розробки мають складати 3% від ВВП Євросоюзу; скорочення викидів вуглекислого газу до 30%; частка осіб, які передчасно залишили школу, не повинна перевищувати 10%, щонайменше 40% молоді повинно мати вищу освіту; скорочення на 20 млн кількості осіб, яким загрожує небезпека опинитись за межею бідності.

- Стратегія Європейського Союзу для Дунайського регіону була затверджена Радою ЄС 24 червня 2011 року. Вона спрямована на забезпечення інфраструктурного, екологічного, соціально-економічного та інституційного розвитку регіону. В географічному плані Стратегія охоплює 14 країн: країни Євросоюзу (Німеччина, Австрія, Словаччина, Чехія, Угорщина, Словенія, Румунія, Хорватія та Болгарія; країни, які не є членами ЄС, – Сербія, Боснія та Герцеговина, Чорногорія, Молдова та Україна.

Стратегією передбачено співпрацю в рамках 11 пріоритетних напрямів з метою досягнення зазначених цілей та показників [2]: поліпшення ситуації у транспортній сфері та розвиток єдиного транспортного комплексу; підтримка сталої енергетики; сприяння розвитку культури й туризму, контактам між людьми; відновлення та збереження якості води; управління екологічними ризиками; збереження біорозмаїття, ландшафтів, якості повітря та ґрунтів; розвиток знань і освіти суспільства; підтримка конкурентоспроможності підприємств; інвестиції в освіту та перепідготовку; інституційна спроможність та адміністрування; безпека та боротьба з організованою злочинністю. Відповідно до цілей територіального співробітництва орієнтиром Стратегії є не фінансування, а посилення співробітництва на відповідній території. Ключовим елементом Стратегії є координація через заохочення до підвищення рівня та якості мережевих заходів, зміцнення існуючого регіонального та міжрегіонального співробітництва, а також сприяння розвитку нових напрямів співробітництва.

- Стратегія «Південно-Східна Європа 2020» започаткована країнами учасницями у 2011 році, як визнання того, що тісна співпраця може прискорити досягнення цілей у ключових галузях. Враховуючи принципи Стратегії «Європа 2020», Стратегія «Південно-Східна Європа 2020» передбачає досягнення подібних цілей з урахуванням особливостей регіону. Документ містить важливі стратегічні принципи для країн Західних Балкан, що не є членами ЄС, щодо забезпечення вищого рівня відповідності з цілями ЄС-2020.

Дунайська транснаціональна програма є фінансовим інструментом підтримки політики інтеграції у Дунайському регіоні, яка відповідає чотирьом з одинадцяти пріоритетів Стратегії ЄС для Дунайського регіону, а саме: інноваційність та соціальна відповідальність, навколишнє середовище та культурна відповідальність, покращання інфраструктурних зв'язків та енергоефективність, ефективне урядування. У грудні 2017 року Україна та Європейський Союз підписали Угоду про фінансування Дунайської транснаціональної програми. Заходи, які мають бути здійснені під час виконання Угоди, передбачають реалізацію проектів транскордонного співробітництва, спрямованих на соціально-економічний розвиток української частини Дунайського регіону (Закарпатська, Івано-Франківська, Одеська та Чернівецька області).

Існує потреба у посиленні інституційної спроможності територіальних громад як суб'єктів транскордонного співробітництва. У Державній програмі розвитку транскордонного співробітництва на 2016–2020 роки [10] щодо посилення інституційної спроможності територіальних громад зазначено про сприяння поглибленню економічних, соціальних, науково-технічних, екологічних, культурних та інших відносин між територіальними громадами, їхніми представницькими органами, місцевими органами виконавчої влади, територіальними громадами і відповідними органами інших держав, забезпечення розвитку міжмуніципального співробітництва та зв'язків малих і середніх міст прикордонних регіонів України з іншими суб'єктами транскордонного співробітництва через виконання таких завдань [10]:

- поліпшити спільне стратегічне планування, визначити пріоритети й заходи для розвитку взаємовигідного транскордонного співробітництва, розширити договірно-правову базу співробітництва між територіальними громадами прикордонних регіонів України та інших держав;
- провести спільні заходи (конференції, зустрічі), спрямовані на активізацію співробітництва в рамках наявних єврорегіонів та міжурядових комісій з питань транскордонного співробітництва.

Європейські об'єднання територіального співробітництва (ЄОТС) визнають потенціал прикордонних регіонів і розглядають їх як лабораторії європейської інтеграції. Європейське об'єднання територіального співробітництва стало першою структурою Європейського співробітництва – юридичною особою, визначеною Європейським правом.

Платформа ЄОТС за допомогою координації Європейського комітету регіонів об'єднує політичних і технічних представників усіх існуючих ЄОТС [4]. Комітет регіонів (CoR) є одним з основних політичних промоутерів територіального співробітництва та ЄОТС. Він відіграє особливу консультативну роль у територіальному співробітництві й може ефективно підтримувати ЄОТС на основі міжвідомчого співробітництва та конструктивного й перспективного підходів. Коли створюється нове ЄОТС, воно зобов'язане інформувати про це Комітет, а також про майбутні конвенції та про реєстрацію та / або публікацію статутів.

Комітет регіонів дуже активно просуває та підтримує ЄОТС: здійснює моніторинг впровадження законодавства ЄОТС у державах-членах; інформує про ЄОТС та їхню еволюцію; організовує заходи, надає консультації та підтримку існуючим ЄОТС; проводить дослідження і виступає як місце для зустрічей політиків, чиновників, експертів та представників громадянського суспільства. Наведемо приклади деякі ЄОТС за участю країн – сусідів України:

- ЄОТС «Ворота до Європи» (Gate to Europe) [1], яке є результатом партнерства Угорщини та Румунії (бюджет – 1650000 євро, населення – 88 тис. осіб, площа – 808 км²). У 2017 році до нього була інтегрована Іспанія. Нині це об'єднання має намір втілити в життя проект, який передбачає підготовку студентів до публічних екзаменів, щоб стати вчителями у двомовних школах. Проекти та програми, що фінансуються ЄС за напрямками «Транскордонна зайнятість» і «Транскордонний транспорт».

- ЄОТС «Європа за кордоном» (European Border Cities EGTC) є результатом партнерства Угорщини та Румунії для зміцнення транскордонного співробітництва у справі економічної та соціальної єдності (бюджет – 17061 євро Міністерство закордонних справ та торгівлі Угорщини). Загальною метою є зміцнення економічної та соціальної єдності між його членами в рамках транскордонного співробітництва. Крім того, об'єднання має намір розробити й втілити в життя спільні програми, плани і транскордонні проекти регіонального розвитку; ЄОТС вивчає можливі проектні пропозиції щодо інших програм ЄС (наприклад, «Європа для громадян», «ERASMUS +» тощо). Цілями європейських прикордонних міст є: загальні програми регіонального розвитку

(для реалізації яких необхідно одержати схвалення як на рівні ЄС, так і на національному рівні) та розвиток і впровадження транскордонних проєктів; розвиток туризму.

· ЄОТС «Via Карпатія» (Via Carpatia EGTC) є результатом партнерства Угорщини та Словаччини для сприяння й підтримки транскордонного, транснаціонального та регіонального співробітництва (бюджет – 40 тис. євро, членські внески). Його метою є посилення економічної та соціальної узгодженості, особливо через реалізацію проєктів та програм транскордонного співробітництва. Основна мета цих проєктів полягає у підвищенні рівня міждержавного співробітництва й розвитку туризму.

ЄОТС «Транскордонна лікарня Черданія» (Cerdanya Cross-Border Hospital) є результатом партнерства між Францією та Іспанією. Створене для спільного управління роботою лікарні «Черданія» (бюджет – 20 млн євро). Юридичний інструмент ЄОТС дав змогу створити орган управління, що займається багаторівневим управлінням, підтримуючи подолання адміністративних розбіжностей між Францією та Іспанією (Каталонія). Безпосередня додана вартість будівництва цієї лікарні полягає в тому, що вона надає доступ до спеціалізованої медичної допомоги французькому населенню (14 500) плато Чердан, раніше це населення не мало доступу до існуючої іспанської лікарні через кордон. Існування міжнародної лікарні сприяє поліпшенню досліджень та інновацій, зайнятості та мобільності, соціальної інтеграції. Створення транскордонної лікарні сприяло стратегії зайнятості через збереження / залучення молодих фахівців, особливо в галузі медсестринства та охорони здоров'я, що відповідає цілям стратегії «Європа 2020». Це об'єднання передбачає спільне управління державною службою охорони здоров'я через відповідні французькі та іспанські (каталонські) органи; ЄОТС сприяє розробці спільних стратегій економічного зростання, соціальної єдності й сталого розвитку, беручи участь у створенні прикордонного дитячого медичного закладу з 2016 року.

ЄОТС «Тиса» (Tisza EGTC) [10] є результатом партнерства України та Угорщини (2015 р.), це перший випадок, коли така форма співпраці була встановлена між країнами ЄС та країнами, що не є його членами. Створено з метою розвитку транскордонного співробітництва (бюджет – 40 тис. євро), найважливішою перевагою є те, що воно дає змогу реалізовувати міжнародні проєкти спільного планування й транскордонного впливу, що має вирішальне значення для регіонів України. У 2016 р. об'єднання створило рамки та інфраструктуру для функціонування ЄОТС «Тиса» і готується до програми ENI HUSHROUA CBC Programmes'. Об'єднання завершило підготовку проєкту «Інтегрована територіальна згуртованість», який є спільною стратегією.

Висновки.

Підводячи підсумки слід наголосити на такому:

1. У процесі організації життєдіяльності на прикордонних територіях використовується ціла низка форм транскордонної взаємодії, перелік яких залежить від обраної моделі взаємодії. На сучасному етапі можна формувати різні моделі взаємодії у транскордонному регіоні, реалізація яких передбачає дотримання певних її форм. Кожна форма взаємодії вимагає понесення певних транзакційних витрат, тому серед взаємозамінних вибирають найефективнішу, тобто ту, яка вимагає менше транзакційних витрат, але забезпечить більше вигід.

2. Формування й розвиток ефективних взаємодій у транскордонному регіоні залежать від інституційних середовищ, які сьогодні відрізняються на різних ділянках кордону. Необхідно відзначити бар'єри взаємодії, окрім загальнонозповсюджених перешкод, зіштовхуються зі специфічними: митні та інші платежі, обмеження, що застосовуються при переміщенні товарів через кордон; відмінні нормативно-правові, податкові та митні системи, різні можливості використання суб'єктами у своїй діяльності пільг та привілеїв, передбачених регіональним і національним законодавством сусідніх країн; різний ступінь розвитку регіональних об'єктів інфраструктури тощо.

3. Вибір форми взаємодії переважно відбувається за обоюсторонньою згодою усіх учасників, що, проте, не виключає примусу однією зі сторін з метою добитися згоди іншої сторони.

4. Взаємодія у транскордонному регіоні проявляється через: відносини між суб'єктами економічних відносин, які формують те чи інше інституційне середовище. Трансформація інституційного середовища суміжних країн може як сприяти, так і перешкоджати процесам взаємодії у транскордонному просторі.

5. Економічні умови, в тому числі інституційне середовище, впливатимуть на рівень транзакційних витрат, чим спонукатимуть до вибору найефективніших, з точки зору учасників, форм взаємодії у транскордонному просторі, що у свою чергу змінюватиме інституційне середовище.

6. Вибір моделі взаємодії у транскордонному просторі в контексті розвитку прикордонних регіонів здійснюється на основі порівняння сумарних транзакційних витрат за різних комбінацій використовуваних форм взаємодії. Висока мінливість транзакційних витрат взаємодії у транскордонному просторі зумовлює зміну доцільності взаємодії, що у свою чергу впливає на територіальні властивості транскордонного простору.

7. Вибір форми взаємодії у транскордонному регіоні є обмежено раціональним через складність передбачення майбутнього, неналежний рівень поінформованості та неадекватне трактування існуючої інформації, що в сукупності може призводити до помилкових рішень

Список літератури.

1. EGTCPlatform, available at: <https://portal.cor.europa.eu/egtc/CoRActivities/Pages/Gate-to-Europe.aspx&usg=ALkJrhictY5iTOdoxxPuFrokuOkWxNQL4Q>, Accessed 10.02.2017).

2. European Commission (2017), “Boosting growth and cohesion in EU border regions“, available at: https://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docoffic/2014/boosting_growth/com_boosting_borders.pdf, (Accessed 17.02.2020).

3. [European Commission](https://ec.europa.eu/eurostat/web/products-manuals-and-guidelines/-/KS-GQ-18-008) (2018), “Methodological manual on territorial typologies“, available at: <https://ec.europa.eu/eurostat/web/products-manuals-and-guidelines/-/KS-GQ-18-008>, (Accessed 29.12.2019).
4. European Committee of the Regions (2017), “What is the EGTC“, available at: <https://portal.cor.europa.eu/egtc/about/Pages/platform.aspx&usg=ALkJrhGbdmwXXtrh7KqqGwvdXpejMLFrQ>, (Accessed 20.09.2017).
5. Міністерство розвитку громад та територій України (2020), “Державна стратегія регіонального розвитку до 2027 (проект)“, available at: <https://www.minregion.gov.ua/wp-content/uploads/2020/02/Projekt-Derzhavnoyi-strategiyi-regionalnogo-rozvitku-na-period-do-2027-roku.pdf>, (Accessed 25.03.2020).
6. Міністерство розвитку громад та територій України (2017), “Інформаційна довідка щодо реалізації Стратегії ЄС для Дунайського регіону в Україні“, available at: <http://www.minregion.gov.ua/wp-content/uploads/2017/04/Dovidka.pdf>, (Accessed 05.06.2018).
7. ГО “Європейський діалог”, “Стратегія «Європа-2020»“, available at: <http://dialog.lviv.ua/strategiya-yevropa-2020-u-tsentri-lyudina/> (Accessed 29.12.2019).
8. THE COUNCIL OF THE EUROPEAN UNION (2006), “Regulation 1080/2006 of 05/07/2006“, available at: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=CELEX%3A32006R1080>, (Accessed 25.03.2020).
9. The European Committee of the Regions (2017), “The EU’s Assembly of Regional and Local Representatives.“, available at: <http://cor.europa.eu/en/activities/bureau/Pages/bureau.aspx&usg=ALkJrhjMrwMCpDx-0iMBWC4cGzMdAYyVQ>, (Accessed 25.05.2017).
10. Верховна Рада України (2016), “Державну програму розвитку транскордонного співробітництва на 2016-2020 роки“, available at: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/554-2016-%D0%BF>, (Accessed 05.02.2019).

References.

1. EGTCPlatform, available at: <https://portal.cor.europa.eu/egtc/CoRActivities/Pages/Gate-to-Europe.aspx&usg=ALkJrhictY5iTOdoxxPuFrokuOkWxNQI4Q>, (Accessed 10.02.2017).
2. European Commission (2017), “Boosting growth and cohesion in EU border regions“, available at: https://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docoffic/2014/boosting_growth/com_boosting_borders.pdf, (Accessed 17.02.2020).
3. European Commission (2018), “Methodological manual on territorial typologies“, available at: <https://ec.europa.eu/eurostat/web/products-manuals-and-guidelines/-/KS-GQ-18-008>, (Accessed 29.12.2019).
4. European Committee of the Regions (2017), “What is the EGTC“, available at: <https://portal.cor.europa.eu/egtc/about/Pages/platform.aspx&usg=ALkJrhGbdmwXXtrh7KqqGwvdXpejMLFrQ>, (Accessed 20.09.2017).
5. Ministry for communities and territories development of Ukraine (2020), “STATE STRATEGY for regional development until 2027 (project)“, available at: <https://www.minregion.gov.ua/wp-content/uploads/2020/02/Projekt-Derzhavnoyi-strategiyi-regionalnogo-rozvitku-na-period-do-2027-roku.pdf>, (Accessed 25.03.2020).
6. Ministry for communities and territories development of Ukraine (2017), “Information on the implementation of the EU Strategy for the Danube Region in Ukraine“, available at: <http://www.minregion.gov.ua/wp-content/uploads/2017/04/Dovidka.pdf>, (Accessed 05.06.2018).
7. NGO “European Dialogue”, “Strategy Europe 2020“, available at: <http://dialog.lviv.ua/strategiya-yevropa-2020-u-tsentri-lyudina/> (Accessed 29.12.2019).
8. THE COUNCIL OF THE EUROPEAN UNION (2006), “Regulation 1080/2006 of 05/07/2006“, available at: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=CELEX%3A32006R1080>, (Accessed 25.03.2020).
9. The European Committee of the Regions (2017), “The EU’s Assembly of Regional and Local Representatives.“, available at: <http://cor.europa.eu/en/activities/bureau/Pages/bureau.aspx&usg=ALkJrhjMrwMCpDx-0iMBWC4cGzMdAYyVQ>, (Accessed 25.05.2017).
10. The Verkhovna Rada of Ukraine (2016), “State program for the development of cross-border cooperation for 2016-2020“, available at: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/554-2016-%D0%BF>, (Accessed 05.02.2019).

Стаття надійшла до редакції 20.06.2020 р.